

Intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar

Västerås Stad

Oktober 2024

Anna Hilmarsson, certifierad kommunal revisor

Sara Ljungberg, revisionskonsult

Hans Stergel, kontaktrevisor

Rebecka Hansson, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Västerås Stad genomfört en granskning. Granskningens syfte var att bedöma om nämnden för idrott, fritid och förebyggande säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar. Granskningen syftade även till att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hanteringen av bidragsberättigade föreningar (idrottsföreningar).

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att nämnden för idrott, fritid och förebyggande *inte helt* säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar och att kommunstyrelsen *inte helt* säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hanteringen av bidragsberättigade föreningar (idrottsföreningar).

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	Kommunstyrelsen: Delvis	
	Nämnden för idrott, fritid och förebyggande: Delvis	
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	Kommunstyrelsen: Nej	
	Nämnden för idrott, fritid och förebyggande: Delvis	
Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Kommunstyrelsen: Delvis	
	Nämnden för idrott, fritid och förebyggande: Delvis	
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Nämnden för idrott, fritid och förebyggande: Delvis	

Revisionsfrågor

Bedömning

Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande:
Delvis

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till:

Kommunstyrelsen

- Säkerställ att kontaktcenters arbete med kontroller och dokumentation avseende arbetet med bidragsberättigade föreningar omfattar samtliga föreningar.
- Tillse att det finns rutiner och kontroller som säkerställer att kommunstyrelsens och nämndernas arbete med bidragsgivning till föreningar sker enligt regelverk och villkor.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till nämnden för idrott, fritid och förebyggande:

- Säkerställ att bidragsreglerna är tillräckligt omfattande för samtliga stödtyper, samt tillse att bidragsreglerna som återges i riktlinjer och på kommunens hemsida harmoniserar.
- Säkerställ att delegationsordningen uppdateras och hänvisar till aktuella beslutade bidragsriktlinjer.
- Säkerställ att tydliga rutiner, checklistor och bedömningsgrunder upprättas för handläggningen av föreningsbidrag för samtliga bidragstyper och tydliggör hur ställda krav ska styrkas, kontrolleras och dokumenteras. Detta i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoende och sårbarhet i handläggningen av föreningsbidragsärenden samt minimera risken för enskilda tolkningar av villkoren.
- Säkerställ tillräcklig omfattning av kontroller i alla delar i processen och att utförda kontroller, bedömningar och vidtagna åtgärder i handläggningen av föreningsbidrag systematiskt dokumenteras och signeras.
- Säkerställ ett strukturerat systematiskt arbete med verksamhetsbesök som inkluderar rutiner samt dokumentation av besök.

- Säkerställ en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag samt tillse att det dokumenteras.
- Tillse att det finns rutiner och kontroller som säkerställer att nämndens arbete med bidragsgivning till föreningar sker enligt regelverk och villkor.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	5
Bakgrund	5
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	6
Avgränsning	6
Metod	6
Granskningsresultat	7
Riktlinjer och rutiner	7
Kontroller av uppfyllda krav i riktlinjer	12
Kontroller vid utbetalning av föreningsbidrag	16
Kontroller av ändamål	18
Tillräcklig uppföljning och återrapportering	20
Samlad bedömning	22
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	22

Inledning

Bakgrund

Inom kultur- och fritidsområdet hanteras stora utbetalningar i form av bidrag till föreningar. Nivåerna skiljer sig åt i Sveriges kommuner och bygger på lokalt antagna riktlinjer. Ur ett styrningsperspektiv såväl som ur ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan.

En tillförlitlig och säker hantering av dessa bidrag är viktig ur flera aspekter. En bristande intern kontroll på området medför ökad risk för oegentligheter och i förlängningen förtroendeskadliga konsekvenser för kommunen.

Revisorerna har utifrån väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende nämnden för idrott, fritid och förebyggandes arbete med intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar. Utifrån att det under granskningens genomförande har framkommit att kontaktcenter¹ bl.a. gör inledande kontrollerna av föreningar redogörs även för dessa iakttagelser i rapporten. Detsamma gäller ekonomicenter. Vi lämnar därmed tillhörande bedömningar under revisionsfrågorna, rekommendationer samt en revisionell bedömning till kommunstyrelsen. Bedömningar och rekommendationer omfattar kontaktcenters arbete med idrottsföreningar.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om nämnden för idrott, fritid och förebyggande säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar. Granskningen syftar även till att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hanteringen av bidragsberättigade föreningar (idrottsföreningar).

Revisionsfrågor:

1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?
2. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?
3. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?
4. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?
5. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Kontroll av följsamhet till riktlinjer och regler görs inom ramen för revisionsfrågor 2-4. För revisionsfråga 1-3 lämnas även bedömningar kopplat till kommunstyrelsens arbete via kontaktcenter och ekonomicenter.

---

¹ organiserade under kommunstyrelsen.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen kap 6 § 6.
- Västerås kommuns riktlinjer för föreningsbidrag
- Kommunens regler för ekonomisk förvaltning

Avgränsning

Granskningen avser nämnden för idrott, fritid och förebyggande och avgränsas främst till räkenskapsåret 2024. Stickprovet berör i huvudsak räkenskapsåret 2023, se närmare under metodavsnittet. De bedömningar och rekommendationer som lämnas avseende kommunstyrelsen omfattar bara kontaktcenters arbete och economicenters arbete med föreningsbidrag. Granskningen har enbart berört kontaktcenters arbete med idrottsföreningar.

Metod

Granskningen har genomförts utifrån dokumentstudier av nämndens beslutade bidragsregler, delegationsordning, och protokoll. Därtill har intervjuer genomförts med berörda tjänstepersoner:

- Handläggare idrottsföreningar kontaktcenter, stadsledningskontoret
- Verksamhetschef kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen
- Förvaltningschef kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen
- Idrottsstrateg kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen
- Controller kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen
- Controller/ekonom på economicenter

Vidare har ett stickprov genomförts om ändamålsenliga underlag finns för utbetalda föreningsbidrag för nio föreningsbidragsansökningar. Bidragen som kontrollerats betalades ut år 2023 då processen kring utbetalda föreningsbidrag för året 2024 avseende verksamhetsstöd och elitstöd inte var färdigställt vid tidpunkten för granskningen. För projekt- och arrangemangsstöden valdes två beslut under 2023 i syfte att kontrollera eventuell efterhandsrapportering.

Fördelning och urval har skett utifrån bedömning av risk och väsentlighet.

Stickprovskontrollen omfattar bland annat kontroll av korrekta ansökningshandlingar, beslut, utbetalningsunderlag samt eventuell efterhandsrapportering. Mer utförlig beskrivning kring metod för stickproven finns under avsnitt iakttagelser i rapporten. För att kunna kontrollera (verifiera vad som ev, nämns i intervjuer) om nämndens uppföljning har en granskning av protokoll genomförts under perioden 2022-12 -2024-06

Granskningen har kvalitetssäkrats av Rebecka Hansson, certifierad kommunal revisor, i enlighet med PwCs interna riktlinjer.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Riktlinjer och rutiner

Revisionsfråga 1: Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

lakttagelser

Reglemente

Av nämnden för idrott, fritid och förebyggandes *reglemente*, antaget av fullmäktige 2022-12-01 § 2 framgår att nämnden ansvarar för att besluta om regler och riktlinjer för förenings- och aktivitetsstöd till idrottsföreningar samt tilldelning till stipendiater, samverka med idrottsförbund samt hantera elitstöd till elitidrottsföreningar samt elitidrottsstipendium.

På kommunens webbsida finns information om de olika typer av föreningsbidrag som finns i kommunen. Av hemsidan framgår att det är olika nämnder som har ansvar att hantera och besluta om föreningsbidrag utifrån olika sorters föreningar (exempelvis idrottsföreningar, kultur- och fritidsföreningar och sociala föreningar). Med utgångspunkt i detta gäller olika riktlinjer för olika sorters föreningar och bidragstyper. Därtill framgår att Västerås stad även har gemensamma riktlinjer och kriterier för föreningsstöd som gäller alla bidragsgivande nämnder beslutade av kommunstyrelsen.

Kommunövergripande riktlinjer föreningsstöd

Som ovan nämnt har Västerås stad gemensamma riktlinjer och kriterier för föreningsstöd som gäller alla bidragsgivande nämnder som beslutades 2018-03-28 av kommunstyrelsen. Utöver de gemensamma riktlinjerna beslutar respektive nämnd om riktlinjer och kriterier för föreningsstödet inom sina respektive områden. Nämnden för idrott, fritid och förebyggande har beslutat om riktlinjer som presenteras nedan. Enligt de övergripande riktlinjerna och kriterierna ska de övergripande kriterierna och nämndens specifika riktlinjer harmonisera.

Övergripande kriterier är bland annat att föreningen ska bedriva sin huvudsakliga verksamhet inom kommunen Västerås, vara öppen för alla som instämmer i föreningens målsättning, ha demokratiska arbetsformer som stärker det grundläggande syftet med föreningsstöd; engagemang, samverkan och delaktighet. Därtill ska föreningen arbeta i enlighet med Västerås stads värdegrund och diskrimineringslagen samt aktivt arbeta för jämställdhet och tillgänglighet för olika grupper och integrering i verksamheten oavsett förutsättningar.

På hemsidan görs hänvisningar till föreningsverktyget Interbook Go². Enligt intervju ansöker samtliga föreningar inom nämndens ansvarsområde via det digitala systemet.

Riktlinjer och rutiner - kontaktcenters arbete med att bli bidragsberättigad

För att ha möjlighet att ansöka om ett föreningsbidrag behöver föreningarna vara godkända av Västerås Stad. För att bli bidragsberättigad sker handläggning och

---

² Interbook Go är Västerås stads föreningsverktyg där föreningar kan ansöka om olika bidrag. I Interbook Go finns även stadens samtliga godkända föreningar i ett föreningsregister.

godkännande av föreningar av kontaktcenter³. Kontaktcenter är en gemensam inkörsport för samtliga föreningar i staden. I samband med att föreningen godkänns läggs föreningarna in och registreras i Västerås stads föreningsregister. Föreningsregistret samlar ideella föreningar som är politiskt och religiöst obundna samt öppna för alla. Vid tidpunkten för granskningen finns 114 bidragsberättigade idrottsföreningar för året 2024. Enligt intervju beskrivs att kontrollen över föreningarna har ökat med anledning av den centrala hanteringen och att handläggningen och godkännandet har blivit mer likvärdig eftersom kontaktcenter arbetar utifrån samma rutiner. Enligt intervju får nämnden för idrott, fritid och förebyggande information om att en ny förening har blivit bidragsberättigad under punkten verksamheten berättar på nämndsammanträden.

Vi har för granskningen tagit del av *Checklista vid ansökan om registrering av ny förening hos Västerås stads föreningsregister*. I checklistan ska olika moment noteras i enlighet med de krav och kriterier som ställs i enlighet med *Ansökan om att bli godkänd och bidragsberättigad*. Vid registreringen ska exempelvis protokollet från det bildande mötet skickas in, en verksamhetsplan, en budgetplan, policydokument om värdegrunder för jämlikhet och demokrati, medlemsförteckning, intyg om tilldelat organisationsnummer, kopia på föreningskontot, och föreningens stadgar. Därtill har vi tagit del av *Rutinbeskrivning vid handläggning av en ny förening* som beskriver mer ingående om hur och vad som ska kontrolleras. Exempelvis hur stadgarna ska vara utformade, vad som ska kontrolleras i verksamhetsplan och budget samt hur protokoll från bildandemötet ska kontrolleras. Kontrollerna och eventuella tillhörande noteringar noteras i ovan nämnda checklista. Vi noterar att dokumentet är odaterat samt informellt, d.v.s. det anges inte organisation och det saknas dokumentägare.

Ovanstående arbetssätt omfattar i huvudsak nya föreningar, se revisionsfråga 2 för närmare information.

Utöver ovanstående har vi för granskningen tagit del av dokumentet *Hantering av föreningsansökan om registrering*, daterad 2017-07-28, som fungerar som en lathund för hur föreningen registreras i föreningsregistret. Enligt intervju varierar det mellan föreningarna huruvida alla underlag skickas in samlat eller bitvis. Föreningarna får möjlighet att komplettera sin ansökan vid behov. I de fall föreningen inte fullgör sin ansökan eller att ansökan är ofullständig avslutas ansökan och föreningen får söka på nytt. Enligt intervju händer det att föreningar inte godkänns då de inte uppfyller kraven.

Kontaktcenter har flera medarbetare med olika ansvarsområden. Enligt intervju arbetar i huvudsak en person med ansvar över idrottsföreningar men det pågår ett arbete med att lära upp fler. Kontaktcenter är inte inblandade i ansökningsprocessen avseende bidrag utan ansvarar enbart för ansökningar om att bli bidragsberättigad. Kontaktcenter och kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen har möten en gång i månaden för att titta på nya ansökningar om att bli bidragsberättigade och enligt intervju beskrivs det finnas en god dialog mellan kontaktcenter och kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen.

---

³ organiserade under kommunstyrelsen.

Riktlinjer för ekonomiskt föreningsstöd och elitstöd till idrottsföreningar

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande har antagit två riktlinjer för föreningsbidrag. *Riktlinjer för ekonomiskt stöd till idrottsföreningar* som reviderades vid sammanträdet 2023-06-20 § 124 och *Riktlinjer för elitstöd mellan elitföreningar och Västerås stad* som reviderades vid sammanträdet 2023-06-20 § 125.

Riktlinjen för ekonomiskt stöd till idrottsföreningar reglerar bidragstyperna verksamhetsstöd (aktivitetsstöd, medlemsstöd och bedömningsstöd), projekt- och arrangemangsstöd och subvention lokalhyra. Riktlinjen för elitföreningar reglerar två bidragsformer, ett elitstöd och ett elitidrottsstipendium.

Av *Riktlinjer ekonomiskt stöd till Idrottsföreningar* framgår ett antal krav för att få bidrag. Exempel på krav är att föreningen behöver vara ansluten till Riksidrottsförbund, bedriva sin huvudsakliga verksamhet inom Västerås kommun, verka för öppenhet och inkludering samt ge möjlighet till påverkan och delaktighet bland medlemmarna. Vidare ska föreningen bedriva barn- och ungdomsverksamhet i en trygg, säker och drogfri miljö, samt ha demokratiska arbetsformer som leder till engagemang, delaktighet och samverkan där det tydligt visar hur barn och ungas synpunkter beaktas. Av riktlinjen framgår en lista över verksamheter som inte omfattas av stöd. Exempelvis föreningar som har religionsutövning, politisk verksamhet eller social verksamhet som får stöd via andra nämnder.

Det största bidraget som nämnden betalar ut är verksamhetsstödet. Totalt betalar nämnden ut cirka 23,9 miljoner årligen i verksamhetsstöd. Enligt intervju är uppfattningen att bidragsreglerna är tydliga men att det kan inkomma frågor.

Tabell 1: Bidragstyper och ändamål

Bidragstyper idrottsföreningar	Ändamål
Verksamhetsstöd	Verksamhetsstöd kan sökas två gånger per år. Föreningar med helt verksamhetsår söker på våren och föreningar med brutet verksamhetsår söker på hösten. Stödet är uppdelat i tre delar: <i>medlemsstöd</i> ⁴ , <i>aktivitetsstöd</i> ⁵ och <i>bedömningsstöd</i> ⁶ .
Projekt- och arrangemangsstöd	När nämnden beslutar om föreningsstöd tar de hänsyn till de projekt och arrangemang som föreningen planerar att genomföra under det kommande året. Skulle det tillkomma projekt eller enstaka arrangemang kan föreningen söka stöd för det separat. Detta kan sökas löpande under året.
Subvention lokalhyra	Av antagna riktlinjer framgår att föreningar kan få en lokalsubvention vid cuper och större arrangemang. Handläggningen av detta hanteras i samband med kommunens uthyrningsprocessen av lokaler. Föreningar kan även få bidrag för egna lokaler, ett så kallat lokal-/driftsstöd för ordinarie verksamhet. Bidraget betalas ut baserat på antal medlemmar 7–20 år. Vid sakgranskning uppges att informationen i riktlinjer och på hemsidan behöver ses över då lokalstöd ges till föreningar som hyr externt och de får 20% av årshyran i lokalstöd.

⁴ Den första delen är ett medlemsstöd som ges per aktiv medlem. För att räknas som aktiv medlem ska barnet/ungdomen 7–20 år ha deltagit i minst 10 aktivitetstillfällen per år/säsong.

⁵ Den andra delen, aktivitetsstödet, baseras på hur många aktivitetstillfällen som genomförs per barn och ungdom 7–20 år.

⁶ Den tredje delen är ett så kallat bedömningsstöd som baseras på verksamhetens innehåll och inriktning. Bedömningsstödet beviljas utifrån särskilda parametrar. Nämnden kommunicerar parametrarna till föreningarna och eventuella förändringar påtalas i god tid.

Elitstöd	För att kunna ta del av elitstödet skall idrotten ingå i någon av Riksidrottsförbundets specialidrottsförbund och har minst 25 000 aktiva medlemmar på nationell nivå.
Elitidrottsstipendium	Föreningar som har medlemmar som kombinerar sitt elitidrottande med studier kan nominera elitaktiva som är mellan 19-25 år till ett elitidrottsstipendium (gäller både lagidrottare och individuella idrottare).

Interna rutiner och handläggning

På kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen arbetar en idrottsstrateg som ansvarar över handläggningen av föreningsbidragsansökningarna. Idrottsstrategen handlägger samtliga bidragstyper som finns inom nämndens ansvarsområde. Vid intervjuer uppges att det finns andra medarbetare på förvaltningen som till viss del hanterar handläggningen vid behov. I intervju uppges att handläggningen är något sårbar och att det inte finns någon marginal/redundans. Förutom ovanstående beslutade riktlinjer har vi inte erhållit några övriga styrdokument i form av rutiner eller checklistor för handläggningen. Vidare har vi inte tagit del av några dokumenterade bedömningsgrunder som stöd i handläggningen.

Delegationsordning

Enligt nämndens delegationsordning, beslutad av nämnden 2018-12-18 och gällande från och med den 1 januari 2019, framgår att nämnden har delegerat vissa bidragsärenden. Enligt delegationsordningen har projekt- och arrangemangsbidragen delegerats till verksamhetschef/strateg, direktör och nämndens arbetsutskott utifrån olika beloppsgränser:

- upp till 50 000 kr
- upp till 100 000 kr
- upp till 250 000 kr

Projekt- och arrangemangsstöd kan sökas löpande under året men minst en månad i förväg. Vi noterar att delegationsordningen hänvisar till bidragsregler antagna 2011-03-29 och reviderade 2015-06-16. Enligt intervju ska delegationsordningen uppdateras.

Nämndsbeslut

Utöver ovanstående tar nämnden beslut om föreningsbidrag i form av verksamhetsstöd och elitstöd. Beslut om verksamhetsstöd tas två gånger om året (utifrån helt eller brutet verksamhetsår). För året 2024 beslutade nämnden vid sammanträdet 2024-01-23 att fördela föreningsstöd till idrottsföreningar helt verksamhetsår 2024 och vid sammanträdet 2024-04-23 fördelning av föreningsstöd idrottsföreningar brutet verksamhetsår 2024. Verksamhetsstödet betalas ut genom förskottsbetalning om ca 60% av beloppet. Därefter sker en avstämning och kontroll mot IdrottOnline⁷ genom att stämma av uppgifterna med det statliga LOK-stödet (statligt lokalt aktivitetsstöd) och sedan får föreningen resterande 40% i oktober månad. I de fall föreningen inte genomfört aktiviteter i den utsträckning som planerat eller uppgetts så sker ett avdrag.

⁷ Föreningar måste, för att kunna söka LOK-stöd, närvaroregistrera sina aktiviteter digitalt på så sätt att aktiviteterna (och deltagarna) finns i IdrottOnline. IdrottOnline är ett digitalt verksamhetssystem som utgör basen för kommunikation och administration mellan medlem, idrottsförening, specialidrottsförbund och RF-SISU distrikten.

Sker det fler aktiviteter än planerat sker ett påslag. Beräkningarna sker i bidragssystemet Interbook Go. Kontrollen som sker mot idrottonline beskrivs närmare under revisionsfråga 4.

För året 2023 tog nämnden beslut om fördelning av elitstöd vid sammanträdet 2023-06-20 § 126 och för året 2024 vid sammanträdet 2024-05-21 § 95.

Elitstipendium fördelas av VSE-gruppen⁸

Nomineringen till Västerås stads elitidrottsstipendium 2024 görs digitalt. Ansökan öppnar under hösten och VSE-gruppen stämmer av att sökande uppfyller kriterierna. I VSE-gruppen sitter bland annat nämndens presidium och nämndens ordförande. Gruppen tar beslut i januari varje år och efter beslut informerar nämndens ordförande övriga ledamöter vilka som tilldelats stipendiet vid nästkommande sammanträde. Vi noterar att det framgår av hemsidan att beslut tas av nämnden för idrott, fritid och förebyggande. Enligt uppgift är det inget beslutsärende i nämnden utan ett informationsärende. Vi har inte erhållit några styrdokument i form av rutiner eller checklistor för handläggningen.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

Kommunstyrelsen

Delvis. Vi bedömer att det finns dokumenterade riktlinjer och rutiner med tillhörande checklistor som ligger till grund för kontaktcenters arbete med bidragsberättigade föreningar. Vi bedömer att det finns dokument som har behov av att formaliseras och dateras. Vidare beaktar inte kontaktcenters riktlinjer och rutiner retroaktiva kontroller av föreningar som redan finns i föreningsregistret. Se även revisionsfråga 2.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande

Delvis. Vi grundar vår bedömning på att nämnden för idrott-, fritid och förebyggande har dokumenterade bidragsregler för föreningsbidrag, som även delges på kommunens hemsida, liksom ett ansökningssystem som till viss del fungerar som ett stöd i handläggningen. Riktlinjernas omfattning kopplat till respektive stöd varierar. Vi bedömer att bidragsregler som återges i beslutade riktlinjer och på kommunens hemsida behöver i större grad harmoniseras. Därtill behöver delegationsordningen ses över med koppling till hänvisningar till beslutade riktlinjer.

Vi bedömer även att det saknas stödmaterial i handläggningen såsom checklistor, och rutiner för handläggningen för föreningsbidragsärenden. Därtill saknas bedömningsgrunder (som förtydligande till villkor och stöd i handläggningen). Detta bedömer vi skapar en sårbar och personberoende handläggning, samt ger utrymme för enskilda tolkningar.

---

⁸ VSE-gruppen (Västerås stads strategigrupp för utveckling och marknadsföring av elitidrotten) är en interim grupp bestående av ordförande i nämnden, idrottschef, idrottsstrateg, representanter från gamla VSE, idrottschef och ordförande från RF/SISU Västmanland. Gruppen har arbetat fram mål för att stärka elitidrotten/elitidrottare.

Vidare bedömer vi att det finns en risk kopplat till aktivitetsstödet, där föreningar kan få ett högre stöd om fler aktiviteter genomförs. Om så sker kan det få påverkan på nämndens ekonomiska utfall mot budgeterat belopp.

Kontroller av uppfyllda krav i riktlinjer

Revisionsfråga 2: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

lakttagelser

Kontroller bidragsberättigad

Det finns ett antal kontroller som ska göras inför beslut om att föreningen är bidragsberättigad. Kontrollerna beskrivs närmare i *Ansökan om att bli godkänd och bidragsberättigad* och *Rutinbeskrivning vid handläggning av en ny förening*. Genomförda kontroller och resultatet av dessa ska dokumenteras i *Checklista vid ansökan om registrering av ny förening hos Västerås stads föreningsregister*. Stickprovsgranskningen indikerar dock brister i arbetet med kontaktcenters kontroller, se rubrik stickprov nedan.

Kontroller och hantering av ansökan inför beslut

Efter godkännande om att vara en bidragsberättigad förening får föreningen tillgång till föreningsverktyget Interbook Go för att söka olika bidrag. Föreningar kan ansöka om föreningsbidrag inom en angiven tidsperiod och/eller löpande under året utifrån olika bidragstyper. Enligt intervju ansöker samtliga bidragsberättigade föreningar via det digitala systemet Interbook Go och det finns ingen möjlighet att ansöka via blankett.

Som tidigare nämnt har vi inte erhållit några interna dokumenterade rutiner och arbetssätt i form av bedömningsgrunder eller handläggningsrutiner som används vid prövning av olika föreningsbidragsansökningar. Vid hanteringen av föreningsbidragsansökningar utgår handläggaren i huvudsak från ansökningsformuläret och de uppgifter som lämnas där. Enligt intervju går handläggaren igenom ansökningarna och tittar särskilt om det är stora förändringar i antalet medlemmar eller aktiviteter från tidigare år. Ansökningsformulären som föreningarna ska fylla i omfattar inte direkt samtliga krav i beslutade riktlinjer. I ansökningsformuläret ska föreningen bland annat uppge hur föreningen arbetar utifrån barnkonventionens olika artiklar. Ett exempel är kravet om att föreningen ska bedriva all barn- och ungdomsverksamhet i en trygg, säker och drogfri miljö. Vid sakgranskning uppges att området är inkluderat i de frågor som ställs och att detta är områden som beaktas av Riksidrottsförbundet.

Enligt bidragsreglerna finns det bidrag där föreningen inte ansöker om ett valfritt belopp utan fördelningen görs utefter en fördelningsnyckel. Exempel på ett bidrag som fördelas enligt en fördelningsnyckel är aktivitetsbidraget och medlemsbidrag⁹. Utöver detta finns det bidrag som kräver en annan prövning hur väl ansökan stämmer överens med

---

⁹ För åldersgruppen 7-12 år utgår aktivitetsbidrag med 30 kronor per sammankomst och för åldersgruppen 13-20 år utgår aktivitetsbidrag med 60 kronor per sammankomst. Närvaron registreras digitalt i IdrottOnline. IdrottOnline är ett digitalt verksamhetssystem som utgör basen för kommunikation och administration mellan medlem, idrottsförening, specialidrottsförbund och RF-SISU distrikten.

bidragets intentioner. Ett exempel på detta är bedömningsstödet som baseras på verksamhetens innehåll och inriktning. I dessa fall görs en prövning hur väl ansökan om bedömningsstöd lever upp till särskilda parametrar. Utifrån dessa parametrar får sedan föreningen olika tilldelade belopp beroende på hur väl föreningen lever upp till kraven. Av beslutade riktlinjer framgår dock inte vilka dessa parametrar är. Enligt intervju framgår parametrarna på hemsidan under rubriken *Så här gör vi bedömningen av stödet* och även av ansökningsformuläret. Exempel på parametrar är jämställdhet och utbildningsgrad i styrelse och bland ledare samt bred barn- och ungdomsverksamhet föreningen har.

Av ansökningsformuläret noteras frågor gällande styrelse och ledare, antal barn- och ungdomsledare, att föreningen ska beskriva bredden av barn- och ungdomsverksamhet, styrelsens arbete med jämställdhet, samt hur beslut fattas utifrån ett barnrättsperspektiv. Hur väl ansökan stämmer överens med intentionen får sedan föreningen ett belopp. Vi har inom ramen för granskningen inte erhållit några bedömningsgrunder som stöd i handläggningen av ovanstående.

Utifrån detta upprättas en tjänsteskrivelse med en fördelning utifrån de olika bidragstyperna som i sin tur presenteras och beslutas av nämnden eller på delegation.

Förutom kontrollen som görs av kontaktcenter som redovisas under revisionsfråga 1, uppges att samtliga idrottsföreningar har kontrollerats av Riksidrottsförbundet. Enligt intervju kontrollerar Riksidrottsförbundet handlingar inför att en förening blir godkänd som RF-förening. Riksidrottsförbundet genomför i sin tur kontroller av föreningar under året som kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen tar del av.

Kontroll av uppgifter avseende verksamhetsstöd

På Västerås stads hemsida framgår information om att verksamheten gör årliga kontroller av utbetalt verksamhetsstöd (aktivitetsbidrag, medlemsstöd och bedömningsstöd) under rubriken *Så här går granskningen av idrottsföreningar till*. Arbetet med dessa kontroller framgår dock inte av nämndens beslutade riktlinjer. Därtill har vi inte tagit del av några dokumenterade rutiner för kontrollen. Arbetet med dessa kontroller beskrivs närmare under revisionsfråga 4.

Besök

Enligt intervju har verksamheten tät dialog med föreningarna om det behövs kompletteringar eller krävs förtydligande av ansökningarna. Dialog sker genom möten, telefonsamtal, årshandlingar samt besök i verksamheten. Varje år väljs 8-10 föreningar ut för dialogmöten och då går verksamheten igenom ansökningarna ännu djupare vid mötet och har samtal om föreningens verksamhet. Enligt intervju förs minnesanteckningar vid dessa möten, men det finns inget strukturerat arbete med besök i form av dokumenterade riktlinjer och rutiner.

Av riktlinjerna framgår att om föreningen får utbetalt föreningsbidrag ska föreningen hålla nämnden informerad om verksamheten. Efter genomfört årsmöte ska årshandlingar såsom verksamhetsberättelse, bokslut, revisionsberättelse och

årsmötesprotokoll infogas i bidragssystemet. Därtill framgår av riktlinjerna att nämnden ska vid behov kunna inhämta kompletterande uppgifter. Av riktlinjen framgår att om det skulle framkomma information till nämnden att en förening inte uppfyller riktlinjerna som krävs för att få ekonomiskt stöd kan föreningen bli återbetalningsskyldig.

Internkontrollplan

Vi har för granskningen tagit del av nämndens internkontrollplan för åren 2023 och 2024. Av beslutad plan för året 2023 noteras ingen risk eller kontroll med koppling till föreningsbidrag. För året 2024 finns en risk formulerad kopplat till välfärdsbrott¹⁰ med olika aktiviteter kopplade. Bland annat ska samtliga förvaltningar ha riskanalyserat sina verksamheter och bedömt vilka åtgärder verksamheten behöver vidta för att stärka arbetet kring att upptäcka och motverka välfärdsbrott och otillåten påverkan. Därtill ska verksamheten ta del av och sprida goda exempel kring arbetet med välfärdsbrott. Av beslutad internkontrollplan noteras ingen kontroll kopplat till området föreningsbidrag.

Stickprov

Inom ramen för granskningen har stickprov på 9 föreningsbidragsansökningar genomförts. Samtliga bidrag som granskats har beviljats och betalats ut under året 2023. Stickprov har genomförts på totalt tre olika bidragstyper: verksamhetsstöd¹¹, elitsstöd och projekt- och arrangemangsstöd. För stickprovet har fyra verksamhetsstöd valts ut, tre elitsstöd och två projekt- och arrangemangsstöd.

Stickprovsgranskningen innehåller följande delar:

- Att föreningen är bidragsberättigad med tillhörande genomförda kontroller och begärda underlag
- Om ansökan är fullständig med tillhörande handlingar och om det finns dokumentation som visar att ansökan lever upp till bidragsformen i övrigt
- Beslut för beviljat bidrag
- Om bidraget redovisats/återrapporteras

Resultat

- För samtliga föreningar som varit föremål för stickprovsgranskning har vi inte erhållit handlingar och dokumenterade kontroller inför att bli bidragsberättigad enligt beskrivning under revisionsfråga 1. Mot bakgrund av detta har vi därför inte erhållit underlag som visar att kontroller gjorts avseende exempelvis protokoll från bildande mötet, policydokument om värdegrunder för jämlikhet och demokrati, medlemsförteckning, intyg om tilldelat organisationsnummer, kopia på föreningskontot samt föreningens stadgar.

Vid sakgranskning uppges att handlingar förvaras i kommunens arkiv. Vi har under granskningen efterfrågat dessa men inga handlingar har inkommit. Enligt uppgift förvaras handlingarna i arkivet då föreningarna funnits i staden sedan länge. Vidare uppges att det i huvudsak är nyare föreningar som genomgått kontaktcenters

¹⁰ I internkontrollplanen beskrivs att välfärdsbrott är ett samlingsuttryck för all typ av utnyttjande av välfärdssystemet och att föreningsbidrag är en av dessa.

¹¹ Kontroll av verksamhetsstöd omfattar både medlemsstöd, aktivitetsstöd och bedömningsstöd.

kontroll. Vid sakgranskning uppges även att berörda föreningar omfattas av en kontroll i samband med att föreningen ansöker om bidrag och tillsammans med de årshandlingar som skickas in. Vi har inte erhållit underlag som anger på vilket sätt kontrollen sker och hur kontrollen förhåller sig till kontaktcenters krav och kriterier för att bli bidragsberättigad.

- För samtliga föreningsbidragsansökningar finns en ansökan inskickad och har skickats in genom det digitala systemet Interbook Go. För samtliga föreningsbidragsansökningar gällande verksamhetsstöd har årsmöteshandlingar skickats in i enlighet med riktlinjerna.
- För samtliga granskade ansökningar gällande verksamhetsstöd och elitstöd finns ett nämndsbeslut. Projekt- och arrangemangsstöden ska enligt gällande delegationsordning beslutas på delegation och ska enligt beviljade beloppsgränser beslutas av direktör. För båda ärendena har vi inte erhållit underlag där det framgår att beslut fattats av rätt delegat eller om delegationsbeslutet återrapporterats till nämnd.
- Gemensamt för samtliga stickprov noteras att det inte tydligt framgår av ansökan eller av handlingarna hur föreningen förhåller sig till samtliga krav som ställs i *Riktlinjer för ekonomiskt stöd till idrottsföreningar* och *Riktlinjer för elitstöd mellan elitföreningar och Västerås stad*. Flera av kriterierna samt kontrollen av dessa dokumenteras inte vilket innebär att det inte är spårbart hur förvaltningen har säkerställt att samtliga krav är uppfyllda. Vid sakgranskning uppges att kraven inryms i ansökningsformuläret och de frågor som ställs där, vilket inte framgår på ett tydligt sätt.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?

Kommunstyrelsen

Nej. I likhet med revisionsfråga 1 bedömer vi att det finns dokumenterade riktlinjer och rutiner med tillhörande checklistor som omfattar vilka kontroller som ska genomföras med koppling till arbetet med bidragsberättigade föreningar och hur dessa ska dokumenteras. Dock beaktar inte kontaktcenters riktlinjer och rutiner retroaktiva kontroller av föreningar som redan finns i föreningsregistret.

Utifrån de brister vi noterat i vår stickprovsgranskning bedömer vi att tillräckliga kontroller inte sker i enlighet med riktlinjerna. Vi har inom ramen för stickprovet inte erhållit dokumentation över berörda föreningar och tillhörande dokumentation som visar att föreningarna har genomgått kontaktcenters kontroll inför att bli bidragsberättigade.

Detta innebär att det inte är spårbart hur det säkerställts att föreningen är bidragsberättigad och det föreligger således en risk att föreningarna får föreningsbidrag men inte lever upp till de krav som finns för att bli bidragsberättigad.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande

Delvis. Vi grundar vår bedömning på att vi inte tagit del av någon rutin som anger hur krav och kriterier enligt bidragsregler ska kontrolleras och dokumenteras. Viss information avseende kontroller kopplat till verksamhetsstöd framgår på kommunens hemsida men inte av beslutade riktlinjer. I likhet med revisionsfråga 1 bedömer vi att bidragsreglerna och vilka tillhörande kontroller som ska göras som återges i riktlinjer och på kommunens hemsida behöver i större grad harmonisera.

Vi grundar även vår bedömning på att de kontroller som uppges genomföras av förvaltningen inte är spårbara, samt de brister som framkommit i samband med stickprovgranskningen. Vi bedömer att detta behöver utvecklas i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoendet i handläggningen av föreningsbidragsärenden. Därutöver sker viss kontroll i samband med verksamhetsbesök. Arbetet med verksamhetsbesök kan dock utvecklas avseende systematik, struktur och dokumentation.

Kontroller vid utbetalning av föreningsbidrag

Revisionsfråga 3: Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

lakttagelser

Kontroller inom kontaktcenter och kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen

Inom ramen för granskningen har vi inte tagit del av någon dokumenterad rutin för utbetalningsprocessen med koppling till föreningsbidrag och vilka tillhörande kontroller som ska göras. Samtliga beviljade bidrag betalas ut genom systemet Interbook Go som genererar en betalningsfil som i sin tur skickas vidare centralt till economicenter som hanterar stadens samtliga utbetalningar. Economicenters hantering av utbetalningar beskrivs längre fram.

Föreningskonto och organisationsnummer ska kontrolleras av kontaktcenter som en del i deras arbete med kontroller kring att bli bidragsberättigad. Av rutinerna framgår att kontaktcenter begär in kopia på föreningskonto i syfte att kontrollera att det inte är ett personligt bankkonto. Av kopian ska det tydligt framgå föreningens namn och organisationsnummer. Stickprovgranskningen indikerar dock brister i arbetet ovan, se rubrik stickprov nedan. Vid sakgranskning uppges att Interbook Go är ihopkopplat med Idrottonline vilket innebär att RF-nummer samt organisationsnummer synkas.

Enligt intervju kan inbetalningsuppgifterna ändras av systembehöriga och det finns flera systembehöriga både inom förvaltningen och på kontaktcenter. Det uppges att ändringar av inbetalningsuppgifter måste godkännas både av föreningen och kommunen.

I intervju är controller på kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen inte delaktig i utbetalningsförfarandet genom Interbook Go utan är främst delaktig när utbetalningar via ekonomicenter inte varit möjlig. I intervju uppges att det främst uppstår i de fallen det saknas ett kundnummer i betalningsfilen som Interbook Go genererar. Vidare uppges i intervju att detta saknas främst i samband med att en ny förening har registrerats via kontaktcenter. I dessa fall sker utbetalningen via utanordning med tillhörande attester.

Som tidigare nämnts under revisionsfråga 2 sker en uppföljning/kontroll inom ramen för beslutade verksamhetsbidrag (medlemsbidrag, aktivitetsbidrag och bedömningsstöd). Detta innebär att det sker en avstämning innan hela beloppet betalas ut. I samband med att föreningen får utbetalt verksamhetsbidrag betalas 60% av beloppet ut. Resterande 40% betalas ut efter kontroll mot att uppgifterna stämmer. Vidare är controller delaktig i de fallen föreningen blir föremål för återbetalning. I samband med detta görs ett avdrag på framtida bidrag.

I intervju görs en kontroll av förvaltningens controller över vilka föreningar som fått utbetalt föreningsbidrag och att beloppen är rimliga. Enligt intervju är kontrollen inte dokumenterad i någon särskild rutin och utförd kontroll dokumenteras inte. Enligt intervju görs inga övriga kontroller av kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen att utbetalning skett till rätt förening.

Skulder till kommunen

Vid sammanträdet 2023-09-26 §170 tog nämnden beslut om riktlinjer för hantering av föreningars hyresskulder. Rutinen innebär att innan bidrag betalas ut ska kontroll ske av att föreningen inte har skulder till kommunen. Enligt intervju görs en avstämning månadsvis mellan controller på kultur- och fritid, handläggare samt representant för kundfordringar. Vid tiden för granskningen finns det enligt uppgift inte några föreningar med några större skulder till kommunen.

Kontroller ekonomicenter

Utbetalningar av föreningsbidrag görs centralt av kommunens ekonomicenter. Enligt intervju uppges att förutsättningarna för att genomföra en utbetalning kräver att utbetalningsfilen är korrekt uppställd och innehåller den information som krävs. Vidare uppges att det arbetar fyra medarbetare på ekonomicenter och medarbetarna har olika behörigheter i ekonomisystemet. Exempelvis kan medarbetare inte lägga upp en ny leverantör och samtidigt utföra utbetalningen. Enligt intervju gör ekonomicenter inga särskilda kontroller i samband med utbetalningar utan kontrollerar att betalningsfilen är rätt uppställd för att utbetalning ska vara möjlig. Utgångspunkten är att eventuella kontroller, bedömningar och andra säkerställanden har gjorts av kultur, idrotts- och fritidsförvaltningen innan betalningsfilen hanteras av ekonomicenter. Ekonomicenter reagerar dock på avvikande summor och eventuella dubbelutbetalningar.

I samband med att en förening är ny lägger ekonomicenter upp en ny leverantör. Vid leverantörsupplägg kontrolleras föreningen enligt gängse rutiner. Därtill har ekonomicenter kontroller av leverantörer och leverantörsutbetalningar via en extern part.

Stickprov

Inom ramen för granskningen har stickprov på 9 föreningsbidragsansökningar genomförts. Vi har i vår stickprovsgranskning inte erhållit några underlag som visar på att kontroller utförts avseende att utbetalningar sker till rätt förening. Som tidigare påpekats i revisionsfråga 1 och 2 saknas underlag och genomförda kontroller över föreningarna som omfattas av stickprovet utifrån kontaktcenters uppdrag. Detta innebär att det även saknas dokumenterade kontroller av inbetalningsuppgifter som är en del av kontaktcenters rutin inför att bli bidragsberättigad.

Bedömning

Revisionsfråga 3: Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

Kommunstyrelsen

Delvis. Granskningen visar att det finns rutiner för kontroller av inbetalningsuppgifter av kontaktcenter inför att föreningen blir bidragsberättigad. I likhet med tidigare revisionsfrågor grundar vi dock vår bedömning på de brister vi noterat i stickprovet kopplat till kontaktcenters arbete. I samtliga fall saknas underlag på att kontroll av inbetalningsuppgifter har gjorts.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande

Delvis. Vi grundar vår bedömning på att förvaltningen utför vissa kontroller inom området. De kontroller som genomförs är dock inte dokumenterade i någon rutin och utförda kontroller dokumenteras inte. Vi grundar även vår bedömning på de brister som framkommit i stickprovsgranskningen.

Kontroller av ändamål

Revisionsfråga 4: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

lakttagelser

I nämndens dokumenterade riktlinjer som nämns i revisionsfråga 1 finns inget särskilt avsnitt gällande uppföljning, återrapportering och kontroll av ändamål för utbetalda föreningsbidrag. Vid intervjuer framkommer att det inte genomförs några särskilda kontroller i syfte att följa upp hur tilldelade medel använts. Bidragstyperna som nämnden fördelar är mer eller mindre villkorade, det vill säga riktade mot ett specifikt ändamål.

Nedan framgår hur och på vilket sätt bidragen följs upp och återrapporteras som återges i intervjuer och på kommunens hemsida.

Projekt- och arrangemangsstöd

Enligt intervju finns möjlighet att återrapportera ett beslutat och utbetalt *projekt- och arrangemangsstöd*. Någon information om denna typ av återrapportering framgår inte av nämndens beslutade riktlinjer eller på hemsidan. Vidare uppges att det föreligger inget krav på föreningen att återrapportera genomfört projekt- och arrangemangsstöd,

däremot kan krav på återrapportering ställas vid större arrangemang. Resterande utbetalda och genomförda arrangemang kan följas upp i dialogform med föreningen.

Elitstöd

I riktlinjer för elitstöd framgår följande gällande elitstödet: Staden kan aktivt använda föreningen som erhållit elitsstöd i olika kampanjer och projekt. Vidare framgår att staden ska årligen bjuda in de föreningar som har erhållit elitstöd till diskussion med VSE-gruppen och andra företrädare för idrottslivet i Västerås om elitidrottens förutsättningar och utvecklingsbehov för en god elitidrottsmiljö.

Kontroller av verksamhetsstöd

Som tidigare nämnts under revisionsfråga 2 sker en uppföljning/kontroll inom ramen för beslutade verksamhetsbidrag, det vill säga: medlemsbidrag, aktivitetsbidrag och bedömningsstöd. Kontrollen/uppföljningen av dessa framgår inte av beslutade riktlinjer, däremot finns viss info på kommunens hemsida. Vad gäller aktivitetsstödet kontrolleras samtliga föreningar i syfte att säkerställa att antalet aktiviteter stämmer innan hela beloppet betalas ut. Vad gäller medlemsstöd och bedömningsstöd kontrolleras ett tiotal föreningar per år. Vi har för granskningen inte tagit del av några dokumenterade riktlinjer eller rutiner samt bedömningsgrunder för kontrollen som görs nedan.

Nedan framgår en beskrivning av kontrollen som genomförs:

- *Aktivitetsstödet* kontrolleras genom att stämma av uppgifterna med det statliga LOK-stödet (statligt lokalt aktivitetsstöd). Kontrollen omfattar samtliga föreningar som sökt aktivitetsstöd. Finns ingen godtagbar förklaring dras mellanskillnaden av summan vid sista utbetalningen i oktober.
- *Medlemsstödet* följs upp genom att djupgranska ett tiotal föreningar per år. Föreningar väljs slumpmässigt ut om det inte är några föreningar som uppgett stora förändringar mellan åren. Enligt uppgift tas hänsyn till om föreningar följs upp av Riksidrottsförbundet samma år. Det som kontrolleras är att antalet aktiva medlemmar stämmer (minst 10 aktivitetstillfällen under ett år/en säsong) med det antal aktiva medlemmar som föreningen lämnat in vid föreningsstödsansökan. Stämmer inte inlämnade uppgifter med utfallet dras mellanskillnaden bort från sista utbetalningen i oktober.
- *Bedömningsstödet* följs upp i samband med uppföljning av medlemsstöd vid tio föreningar per år. Vid uppföljningen görs en avstämning mot korrelationen mellan ansökan och utfall.

Dialog och träffar

Verksamheten har regelbundna möten med olika föreningar. I samband med dessa besök kan kontroller av utbetalda föreningsbidrag ske. Enligt intervju förs minnesanteckningar vid möten men det finns inget strukturerat arbete med besök i form

av dokumenterade riktlinjer och rutiner.

Stickprov

Som ovan nämnt finns inget särskilt avsnitt gällande uppföljning, återrapportering och kontroll av ändamål för utbetalda föreningsbidrag i nämndens beslutade riktlinjer.

Stickprovet visar att av fyra granskade verksamhetsstöd har kontroller och avstämning gjorts i samtliga fall med koppling till aktivitetsstödet. Av två verksamhetsstöd vi valt ut ska medlemsstöd och bedömningsstöd kontrolleras enligt rutin. Stickprovet visar att avstämning gjorts. Av beslutade riktlinjer framgår inget formellt krav på återrapportering eller motsvarande med koppling till projekt- och arrangemangsstöd. I ett av fallen har nämnden besökt föreningen och fått en muntlig redovisning och i det andra fallet har en presentation lämnats in av genomfört projekt.

Bedömning

Revisionsfråga 4: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Delvis Granskningen visar att nämndens beslutade riktlinjer inte innehåller några direktiv avseende återrapportering, uppföljning eller kontroller av ändamål. Direktiv med koppling till de kontroller som görs inom ramen för beslutat verksamhetsstöd framgår till viss del på kommunens hemsida. Viss kontroll av ändamål uppges ske i samband med verksamhetsbesök. Däremot saknas det ett strukturerat systematiskt arbete med rutiner samt dokumentation av besök.

Vi bedömer att nämndens arbete med kontroller av ändamål kan utvecklas avseende systematik, struktur och dokumentation.

Vi bedömer i likhet med tidigare revisionsfrågor att bidragsreglerna med koppling till vilka direktiv som gäller som återges i riktlinjer och på kommunens hemsida behöver i större grad harmonisera.

Tillräcklig uppföljning och återrapportering

Revisionsfråga 5: Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

lakttagelser

Inom ramen för granskningen har vi gått igenom nämnden för idrott, fritid och förebyggandes protokoll för perioden 2022-12 -2024-06. I intervju uppges att det inte sker någon särskild uppföljning eller återrapportering av bidrag till nämnden. I genomförd protokollsgranskning noteras ingen särskild uppföljning eller återrapportering. Av protokollsgranskning noteras att nämnden, vid varje sammanträde, tar del av delegationsbeslut. Vi noterar att dessa ärenden kan omfatta beslut om föreningsbidrag.

Nämnden beslutar, som tidigare nämnts, om fördelning av bidragen årligen. I samband med beslut om verksamhetsstöd får nämnden en rapportering som innehåller en redovisning av hur föreningarna utvecklats över tid. Bland annat innehåller informationen information om föreningars prognos av medlemmar och aktivitetstillfällen enligt ansökningar och utfall för 2016-2022 samt folkmängd 7-20 år i Västerås. Därtill innehåller rapporteringen information om utvecklingen av andelen kvinnor inom styrelser. Utöver ovanstående innehåller rapporteringen utvecklingen avseende föreningar med ökad respektive minskad verksamhet mellan åren 2022 och 2023.

Enligt intervju är både verksamheten och nämndsledamöter ute och träffar föreningarna i olika sammanhang. I dessa sammanhang får nämnden en bild av den verksamhet som bedrivs men också om det sker några särskilda projekt som kommunen varit med och finansierat. Verksamheten och nämndsledarmöter träffar dock inte föreningarna med någon regelbunden systematik och genomförda träffar dokumenteras inte. Enligt intervju uppfattas nämnden som engagerade och intresserade. Vidare uppges att verksamhetschef har på varje nämndmöte en punkt *verksamheten informerar* där det finns möjlighet att löpande informera om vad som sker.

I nämndens verksamhetsplan för året 2024, beslutad 2023-12-19 § 237, har nämnden beslutat om följande mål: *Öka andelen barn och unga som regelbundet deltar i organiserade fritidsaktiviteter, med fokus på de västra stadsdelarna*. Kopplat till målet finns ett antal valda indikatorer. Till målet finns indikatorn *Antal idrottsföreningar som fått generella bidrag*.

Bedömning

Revisionsfråga 5: Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Delvis Vi grundar vår bedömning på att nämnden inte tar del av någon regelbunden dokumenterad uppföljning under året eller en samlad rapportering för helåret kopplat till föreningsbidrag. Uppföljning sker via verksamhetsbesök och till viss del i samband med beslut om verksamhetsstöd två gånger om året. Därtill får nämnden viss uppföljning och återrapportering muntligt via informationspunkten verksamheten informerar.

Samlad bedömning

Granskningens syfte var att bedöma om nämnden för idrott, fritid och förebyggande säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar. Granskningen syftade även till att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hanteringen av bidragsberättigade föreningar (idrottsföreningar).

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att nämnden för idrott, fritid och förebyggande *inte helt* säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar och att kommunstyrelsen *inte helt* säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hanteringen av bidragsberättigade föreningar (idrottsföreningar).

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	<p>Kommunstyrelsen <i>Delvis.</i> Vi bedömer att det finns dokumenterade riktlinjer och rutiner med tillhörande checklistor som ligger till grund för kontaktcenters arbete med bidragsberättigade föreningar. Riktlinjer och rutiner beaktar inte retroaktiva kontroller av föreningar som redan finns i föreningsregistret.</p> <p>Nämnden för idrott, fritid och förebyggande <i>Delvis.</i> Nämnden har dokumenterade bidragsregler för föreningsbidrag. Vi bedömer att det saknas stödmaterial i handläggningen såsom checklistor, och rutiner för handläggningen för föreningsbidragsärenden. Därtill saknas bedömningsgrunder (som förtydligande till villkor och stöd i handläggningen).</p>
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att ansökningar uppfyller krav i beslutade riktlinjer?	<p>Kommunstyrelsen <i>Nej.</i> Utifrån de brister vi noterat i vår stickprovsgranskning bedömer vi att tillräckliga kontroller inte sker i enlighet med riktlinjerna. Resultatet av stickprovsgranskningen visar att det saknas dokumentation över berörda föreningar som omfattats av stickprovet och tillhörande dokumentation som visar</p>

---

att föreningarna har genomgått kontaktcenters kontroll.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande

Delvis. Vi grundar vår bedömning på att vi inte tagit del av någon rutin som anger hur krav och kriterier enligt bidragsregler ska kontrolleras och dokumenteras. Viss information avseende kontroller kopplat till verksamhetsstöd framgår på kommunens hemsida men inte av beslutade riktlinjer.

Vi grundar även vår bedömning på att de kontroller som uppges genomföras av förvaltningen inte är spårbara, samt de brister som framkommit i samband med stickprovsgranskningen. Vi bedömer att detta behöver utvecklas i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoendet i handläggningen av föreningsbidragsärenden.

Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

Kommunstyrelsen

Delvis. Granskningen visar att det finns rutiner för kontroller av inbetalningsuppgifter av kontaktcenter inför att föreningen blir bidragsberättigad. I likhet med tidigare revisionsfrågor grundar vi dock vår bedömning på de brister vi noterat i stickprovet kopplat till kontaktcenters arbete. I samtliga fall saknas underlag på att kontroll av inbetalningsuppgifter har gjorts.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande

Delvis. Vi grundar vår bedömning på att förvaltningen utför vissa kontroller inom området. De kontroller som genomförs är dock inte dokumenterade i någon rutin och utförda kontroller dokumenteras inte. Vi grundar även vår bedömning på de brister som framkommit i stickprovsgranskningen.

Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande

Delvis. Granskningen visar att nämndens beslutade riktlinjer inte innehåller några direktiv avseende återrapportering, uppföljning eller kontroller av ändamål. Direktiv med koppling till de kontroller som görs inom ramen för beslutat verksamhetsstöd framgår till viss del på kommunens hemsida. Viss kontroll av ändamål uppges ske i samband med verksamhetsbesök. Däremot saknas det ett strukturerat systematiskt arbete med rutiner samt dokumentation av besök.

Vi bedömer att nämndens arbete med kontroller av ändamål kan utvecklas avseende systematik, struktur och dokumentation.

Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande

Delvis. Vi grundar vår bedömning på att nämnden inte tar del av någon regelbunden dokumenterad uppföljning under året eller en samlad rapportering för helåret kopplat till föreningsbidrag. Uppföljning sker via verksamhetsbesök och till viss del i samband med beslut om verksamhetsstöd två gånger om året.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till:

Kommunstyrelsen

- Säkerställ att kontaktcenters arbete med kontroller och dokumentation avseende arbetet med bidragsberättigade föreningar omfattar samtliga föreningar.
- Tillse att det finns rutiner och kontroller som säkerställer att kommunstyrelsens och nämndernas arbete med bidragsgivning till föreningar sker enligt regelverk och villkor.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till nämnden för idrott, fritid och förebyggande:

- Säkerställ att bidragsreglerna är tillräckligt omfattande för samtliga stödtyper, samt tillse att bidragsreglerna som återges i riktlinjer och på kommunens hemsida harmoniserar.
- Säkerställ att delegationsordningen uppdateras och hänvisar till aktuella beslutade bidragsriktlinjer.
- Säkerställ att tydliga rutiner, checklistor och bedömningsgrunder upprättas för handläggningen av föreningsbidrag för samtliga bidragstyper och tydliggör hur ställda krav ska styrkas, kontrolleras och dokumenteras. Detta i syfte att säkerställa spårbarhet och minska personberoende och sårbarhet i handläggningen av föreningsbidragsärenden samt minimera risken för enskilda tolkningar av villkoren.
- Säkerställ tillräcklig omfattning av kontroller i alla delar i processen och att utförda kontroller, bedömningar och vidtagna åtgärder i handläggningen av föreningsbidrag systematiskt dokumenteras och signeras.
- Säkerställ ett strukturerat systematiskt arbete med verksamhetsbesök som inkluderar rutiner samt dokumentation av besök.
- Säkerställ en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag samt tillse att det dokumenteras.
- Tillse att det finns rutiner och kontroller som säkerställer att nämndens arbete med bidragsgivning till föreningar sker enligt regelverk och villkor.

2024-10-22

Uppdragsledare

Projektledare

Rebecka Hansson

Anna Hilmarsson

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Västerås Stad enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2024-01-16. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.